

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 23 lipca 2010 r.

LPO-4101-06-04/2010

P/10/161

Pan Dyrektor **Jacek Maciejewski**

Zarządu Dróg Powiatowych
w Środzie Wlkp.

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Zarząd Dróg Powiatowych w Środzie Wielkopolskiej w zakresie stanu realizacji zadań finansowanych ze środków „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli – na podstawie art. 60 *ustawy o NIK* – przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, proces przygotowania i realizacji zadań finansowanych ze środków „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” (dalej: „*Program*”).

1. *Zarząd* zrealizował – w ramach zadań finansowanych z *Programu* i w ramach środków przyznanych w 2009 r. – następujące zadania: „Przebudowa drogi powiatowej nr 3676P Sulęcinek - Murzynówko w m. Sulęcinek” („*zadanie nr 1*”) i „Przebudowa drogi powiatowej nr 3678P Klęka - Żerków” („*zadanie nr 2*”). W kwietniu 2010 r. rozpoczął on realizację, w ramach środków przyznanych na 2010 r., zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 3679P Boguszyn – Panienka” („*zadanie nr 3*”).

Wybór w. w. odcinków dróg do przebudowy był uzasadniony oraz zgodny z założeniami i celami *Programu*. Wyboru odcinków dróg do przebudowy, w przypadku *zadania nr 1* i *zadania nr 2*, dokonano w oparciu o „Plan rozwoju lokalnego powiatu średzkiego na lata 2008-2015”, przyjęty uchwałą rady powiatu średzkiego z dnia 29 stycznia 2008 r. Plan ten zawierał „Program przebudowy i budowy sieci komunikacyjnej powiatu”, który stanowił plan rozwoju

¹ Dz. U. z 2007r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

sieci drogowej w rozumieniu art. 20 pkt 1 *ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych*². Krytycznie natomiast należy ocenić fakt, że *zadanie nr 3* nie zostało ujęte w tym planie, a realizowane było jedynie na podstawie uchwały budżetowej powiatu średzkiego na 2010 r.

2. *Zarząd* – według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. – zarządzał drogami powiatowymi o łącznej długości 331,8 km. Zgodnie z postanowieniami § 10 i § 11 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom*³, w związku z treścią jego § 21, *Zarząd* prowadził ewidencję dróg obejmującą m. in. dzienniki objazdu dróg powiatowych (dla dróg miejskich i pozamiejskich) i książki dróg.

Zarząd nie prowadził okresowych przeglądów stanu technicznego dróg, co stanowiło naruszenie postanowień przepisów art. 20 pkt 10 *ustawy o drogach publicznych*, a także art. 62 ust. 1 pkt 1a i oraz pkt 2 *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane*⁴. Jak wynika z ustaleń kontroli i wyjaśnień, przeglądów tych nie dokonywano z uwagi na brak środków finansowych, zastępując je bieżącymi objazdami dróg, które nie spełniały jednak wymogów określonych dla przeglądów okresowych wymaganych wskazanymi wyżej przepisami. NIK zwraca uwagę, że zaniechanie dokonywania przeglądów dróg, o których mowa w przywołanych przepisach, nosi znamiona wykroczenia, na mocy art.93 pkt 8 tej ustawy.

3. *Zarząd* przestrzegał postanowień zawartych w uchwałach Rady Ministrów: nr 233/2008 z dnia 28 października 2008 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 - 2011” oraz nr 157/2009 z dnia 15 września 2009 r. (zmiana pierwszej uchwały).

4. Dane i informacje zawarte we wnioskach skierowanych do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu o dofinansowanie wszystkich trzech zadań znajdowały potwierdzenie w dokumentach źródłowych. Dwa już zrealizowane zadania (*zadanie nr 1* i *zadanie nr 2*) zostały wykonane w terminach określonych w umowach o dofinansowanie z wojewodą wielkopolskim, a także z wykonawcami. W wyniku ich realizacji osiągnięto planowane efekty rzeczowe, a także poprawiono bezpieczeństwo ruchu drogowego na przebudowanych drogach.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582.

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

5. NIK pozytywnie, pomimo uchybień, ocenia prawidłowość postępowania *Zarządu* przy udzieleniu zamówień publicznych na wykonanie zadań objętych kontrolą. We wszystkich trzech przypadkach wyboru wykonawców dokonano w trybie przetargu ograniczonego. NIK wskazuje jednak, że przy podaniu wartości zamówienia na te zadanie, w dokumentacji wskazano wartości zamówień (1.414.747 zł, 2.703.274 zł i 5.068.409 zł), nie uwzględniając wartości robót uzupełniających, pomimo tego że w ogłoszeniach o zamówienia publiczne oraz w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia przewidziano możliwość ich prowadzenia. Jak wynika z ustaleń kontroli i wyjaśnień osoby odpowiedzialnej za określenie wartości zamówień, wybierając tryby postępowania, wartości te uwzględniono, nie zachowując jednak formy pisemnej udokumentowania tego faktu. Było to niezgodne z treścią art. 9 pkt 1 *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych*⁵.

6. *Zarząd* prawidłowo przygotował procesy inwestycyjne w zakresie uzyskania wymaganych decyzji i pozwoleń oraz zgłoszenia właściwym organom robót budowlanych.

NIK wskazuje jednak na istotne nieprawidłowości w zakresie dokumentowania i sprawowania przez *Zarząd* nadzoru nad wykonaniem i odbiorem robót drogowych, zarówno w zakresie *zadania nr 1* (wartość 1.215.873,59 zł), jak i *zadania nr 2* (wartość 2.177.811,80 zł). W umowach z wykonawcami podano, że ich integralną część stanowią szczegółowe specyfikacje techniczne („SST”). W specyfikacjach tych zobowiązano wykonawców do posiadania dzienników budowy (nie wymaganych w tych przypadkach przez prawo budowlane) oraz opisano procedurę pisemnego odbioru robót zanikowych i ulegających zakryciu. Dzienniki budowy miały także – zgodnie z SST – stanowić obligatoryjny załącznik do protokołów odbiorów końcowych. *Zarząd* dokonał końcowych odbiorów robót drogowych, mimo że wykonawcy przy tych odbiorach nie dostarczyli tych dzienników. W dokumentacji powykonawczej brakuje jakichkolwiek zapisów o dokonywaniu przez inspektora nadzoru odbioru robót zanikowych i ulegających zakryciu, do czego zobowiązywały SST. Jak wynika z wyjaśnień osoby zastępującej Pana Dyrektora, dokumentacja ta była prowadzona, jednak uległa zagubieniu w listopadzie 2009 r.

7. Umowy na realizację wszystkich inwestycji zabezpieczały terminową ich realizację, jak również uprawniały *Zarząd* do egzekwowania obowiązku usunięcia ewentualnych wad i usterek. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowach, wykonawcy na wykonane zada-

⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759.

nia udzieliłi *Zarządowi* trzyletnich rękojmi, które dodatkowo zostały zabezpieczone gwarancjami ubezpieczeniowymi usunięcia wad i usterek.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie rzetelnego dokumentowania nadzoru sprawowanego nad przebiegiem robót drogowych, w tym rzetelnego dokumentowania odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu oraz robót końcowych,
- 2) egzekwowanie od wykonawców obowiązków wynikających z treści zawartych umów,
- 3) zachowanie formy pisemnej przy określaniu wartości zamówień publicznych,

NIK Delegatura w Poznaniu, działając na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora – w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobach wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

aa.